

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa

RAPORT ZA ROK 2014 CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Monitoring opracowany przez:

Konsorcjum badawcze:

Lider konsorcjum:

ALSTAT Aleksandra Langner

ul. Szkolna 1/207, 61-835 Poznań

tel. 502 492 806

Partner konsorcjum:

Ośrodek Badań Społecznych INDEKS

ul. Szkolna 1/207, 61-835 Poznań

tel. (61) 8 55 15 75, 502 625 176

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP	3
Struktura bezrobotnych w mieście Częstochowa.....	6
2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW W MIEŚCIE CZĘSTOCHOWA	8
Bezrobotni według zawodów w mieście Częstochowa.	8
Bezrobotni według grup zawodów w mieście Częstochowa.....	11
Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w mieście Częstochowa w 2014 roku.....	14
Struktura bezrobotnych w mieście Częstochowa w 2014 roku według sekcji PKD	15
Napływ bezrobotnych według zawodów w mieście Częstochowa w 2014 roku.....	16
Napływ bezrobotnych według grup zawodów w mieście Częstochowa	18
3. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW	19
Oferty pracy według sekcji PKD w mieście Częstochowa w 2014 roku.....	23
Struktura ofert pracy według PKD w mieście Częstochowa w 2014 roku.....	24
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	26
Zawody deficytowe w mieście Częstochowa w 2014 roku	26
Zawody nadwyżkowe w mieście Częstochowa w 2014 roku.	29
Zawody zrównoważone w mieście Częstochowa w 2014 roku	35
Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w mieście Częstochowa	38
Szansa uzyskania oferty w zawodzie w mieście Częstochowa	41
Wnioski.....	41
Spis tabel.....	46

1. WSTĘP

Prezentowany *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa w 2014 roku* jest kolejnym, cyklicznym opracowaniem, które stanowi analizę zjawiska bezrobocia, notowanego w Powiatowym Urzędzie Pracy w mieście Częstochowa w 2014 roku, oraz według danych i stanu z dnia 31 grudnia 2014 roku. Przedłożony raport ma charakter diagnostyczny. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jedną z najbardziej trafnych metod obserwacji i analizy zmian i tendencji zachodzących na lokalnych rynkach pracy. Niezwykle ważną cechą metodologii opracowania jest jego powtarzalność i systematyczność w analizowaniu danych, dzięki czemu możliwa jest interpretacja sytuacji na przestrzeni kilku lat. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych pełni niezwykle ważną rolę zwłaszcza w sytuacji zmian zachodzących na rynku pracy w skali całego kraju, jak i w skali mikro na poziomie danego powiatu i miasta. Zawarte w niniejszym monitoringu dane świadczą o pozytywnych zmianach, które w okresie ostatniego roku dokonały się na lokalnym rynku pracy w mieście Częstochowa. W ostatnim roku dynamicznie zmieniły się wskaźniki bezrobocia zarówno w skali makro jak i w samym mieście Częstochowa. Zmiany, które wystąpiły na rynku pracy spowodowały zmianę dotychczasowych wskaźników. W określonych zawodach, w dużych i elementarnych grupach zawodowych oraz w wybranych branżach jest i prawdopodobnie będzie dużo łatwiej o pracę, dlatego taką istotną rolę pełni monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Kluczowym celem prezentowanego raportu jest przede wszystkim stworzenie klasyfikacji zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa, na które występuje mniejsze lub większe zapotrzebowanie ze strony lokalnych pracodawców oraz zawodów, w których występuje mniejszy lub większy odsetek osób bezrobotnych, którzy nie mogą podjąć pracy ze względu na brak ofert pracy w danym zawodzie. Zaletą narzędzia diagnozującego strukturę bezrobocia i zmian dokonujących się na lokalnym rynku pracy, jakim jest monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jest również możliwość uzyskania wszechstronnych i kluczowych informacji przydatnych dla wszystkich uczestników rynku pracy. Stała analiza zapotrzebowania pracodawców na pracowników o określonych kwalifikacjach pozwala, poprzez lepsze dopasowanie kwalifikacji lub ich zmianę, spełnić oczekiwania kadrowe pracodawców. Ranking ma istotne znaczenie również w wyznaczeniu kierunków szkolenia bezrobotnych, usprawnieniu poradnictwa zawodowego oraz ułatwieniu realizacji programów aktywizujących osoby bezrobotne w celu promowania ich zatrudnienia.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest skierowany zarówno do osób bezrobotnych, poszukujących pracy, uczących się, jak również wszelkich instytucji edukacyjnych i szkoleniowych. Opracowanie to powinno służyć przedstawicielom instytucji rynku pracy, przedstawicielom instytucji edukacyjnych do zapoznania się ze skalą niedostosowania struktury zawodów do potrzeb rynku pracy. Monitoring wskazuje także na konieczność prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla określenia potrzeb szkoleniowych bezrobotnych i kształcenia zawodowego. Zawody deficytowe i nadwyżkowe wyznaczone są w oparciu o następujące mierniki:

- średnią miesięczną nadwyżkę (deficyt) podaży siły roboczej,
- wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów,
- wskaźnik długotrwałego bezrobocia,
- wskaźnik szansy uzyskania oferty
- strukturę bezrobotnych i ofert pracy według zawodów i PKD.

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone w oparciu o tablice wynikowe zaimplementowane do Aplikacji Monitoring Zawodów. Aplikacja (MZ) pozwala na wykorzystanie w formie edycji zestawień zawierających wyliczone wskaźniki umożliwiające określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jak również pozwala na przeprowadzenie analizy i interpretację uzyskanych wyników. Dokonana analiza została przygotowana według zaleceń metodycznych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz zgodnie z art. 9 ust.1 pkt. 9 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku z dnia 20 kwietnia 2004 r. Na potrzeby sporządzenia niniejszego raportu przyjęto także założenie, iż analizowane będą te wskaźniki i te zmienne, które charakteryzują się najwyższym natężeniem danej cechy. Podstawowym źródłem danych, które zostały wykorzystane w niniejszym raporcie diagnostycznym są:

- ✓ Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01– Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.

- ✓ Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01 – Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności.

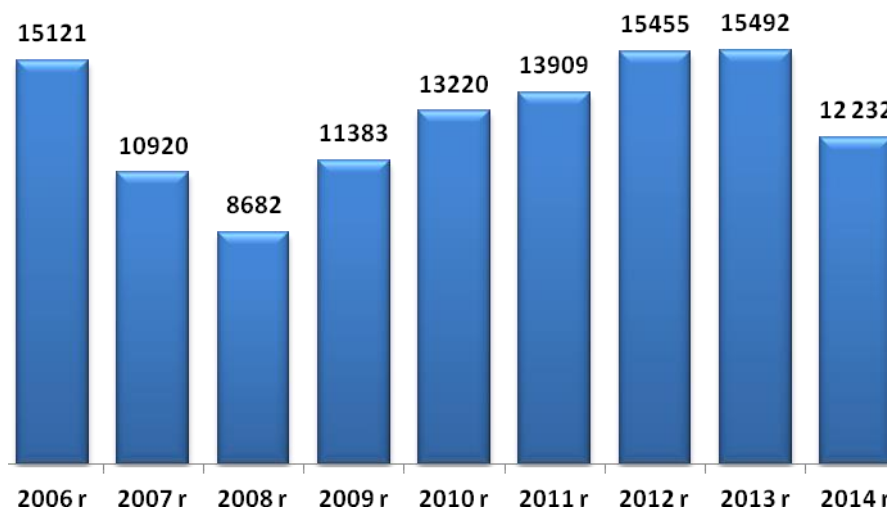
Monitoring dotyczy 10 grup wielkich, 43 grup dużych (wewnętrzny podział grup wielkich), 132 grup średnich (wewnętrzny podział grup dużych) i 444 grup elementarnych (wewnętrzny podział grup średnich), przy czym grupy elementarne obejmują 2366 zawodów i specjalności określonych w „Klasyfikacji zawodów i specjalności” wprowadzonej do stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 listopada 2012 r. (Dz.U. z 19 listopada 2012 poz. 1268) w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania. Ponadto przy monitoringu należy uwzględnić również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności, która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Należy także podkreślić, że do celów statystycznych wykorzystywany jest tylko jeden zawód bezrobotnego (wyuczony bądź ostatni wykonywany) a bezrobotny często posiada ich kilka, więc wskazane w raporcie zawody deficytowe i nadwyżkowe nie są w pełni precyzyjne.

Struktura bezrobotnych w mieście Częstochowa

Miasto Częstochowa cechuje się wysokim wskaźnikiem bezrobocia w województwie śląskim. Na dzień 31 grudnia 2014 roku stopa bezrobocia wyniosła 11,2%. Warto jednak zauważyć, iż stopa bezrobocia w mieście Częstochowa, była wyraźnie niższa niż w latach ubiegłych. Na koniec 2013 roku stopa bezrobocia w mieście Częstochowa wyniosła 13,5%, na koniec 2012 roku - 13,6%, natomiast na koniec 2011 roku - 12,2%. Na podstawie tych danych możemy mówić o wyraźnej zmianie i odwróceniu wzrostowych tendencji. Pomimo pozytywnych zmian stopa bezrobocia w mieście Częstochowa była wyższa niż w województwie śląskim. Według danych na koniec grudnia 2014 roku stopa bezrobocia w województwie śląskim wynosiła 9,6%. Według danych na dzień 31 grudnia 2014 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Częstochowa wynosiła 12 232. W porównaniu do danych z końca 2013 roku liczba osób bezrobotnych w uległa wyraźnemu zmniejszeniu. Spadek liczby osób bezrobotnych w liczbach bezwzględnych wyniósł aż 3 260, co stanowi procentowy spadek na bardzo wysokim poziomie wynoszącym aż 21,0% w skali całego roku. W celu zobrazowania dynamiki zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy przedstawiono informacje na temat liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych według stanu na ostatni dzień grudnia w latach 2006 – 2014. Zgodnie z zamieszczonymi danymi widać wyraźny spadek liczby osób rejestrujących się w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie i odwrócenie negatywnych wzrostowych tendencji związanych z rejestracją liczby osób bezrobotnych. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych na dzień 31 grudnia 2014 roku, była najniższa w okresie ostatnich 5 lat.

Wykres nr. 1 Liczba osób bezrobotnych w mieście Częstochowa według stanu na dzień 31. XII w latach 2006 - 2014

Według danych z końca grudnia 2014 roku liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w mieście Częstochowa wynosiła 12 232, w tym 6 005 kobiet – 49,1% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz 6 227 mężczyzn – 50,9%. Warto zwrócić uwagę, iż w statystykach odnotowano wysoką liczbę a co za tym idzie i wysoki odsetek osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy wśród ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych. W analizowanym okresie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowanych było 4 689 osób bezrobotnych pozostających w ewidencji przez okres dłuższy niż 12 miesięcy, co stanowiło 38,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Pomimo zmniejszenia ogółu liczby osób bezrobotnych, odsetek osób długotrwale bezrobotnych nieznacznie zwiększył się w porównaniu do danych z końca 2013 roku. Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy nieznacznie dominowały kobiety – 2 399 bezrobotnych, co stanowiło 51,1% ogółu bezrobotnych długotrwale. Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku zarejestrowanych było 384 absolwentów w tym 236 kobiet i 148 mężczyzn.

2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW W MIEŚCIE CZĘSTOCHOWA

Bezrobotni według zawodów w mieście Częstochowa.

Poniżej przedstawiona została struktura bezrobocia z uwzględnieniem zawodów posiadanych przez osoby bezrobotne na dzień 31 grudnia 2014 roku. W tabeli uwzględniono tylko te zawody, w których zarejestrowanych było min. 30 osób.

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów w mieście Częstochowa na dzień 31.12.2014 r.

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	% ogółu
Bez zawodu	1556	747	12,7%
Sprzedawca*	1089	901	8,9%
Ślusarz*	292	1	2,4%
Robotnik budowlany	284	1	2,3%
Sprzątaczką biurowa	179	173	1,5%
Magazynier	170	40	1,4%
Technik prac biurowych*	169	144	1,4%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	161	139	1,3%
Szwaczka	161	153	1,3%
Krawiec*	154	145	1,3%
Pakowacz	151	110	1,2%
Przedstawiciel handlowy	147	57	1,2%
Robotnik gospodarczy	142	35	1,2%
Murarz*	140	1	1,1%
Technik ekonomista*	138	111	1,1%
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	113	58	0,9%
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	101	26	0,8%
Kucharz*	97	64	0,8%
Kierowca samochodu ciężarowego	94	0	0,8%
Fryzjer*	93	90	0,8%
Specjalista do spraw marketingu i handlu	92	53	0,8%
Technik mechanik*	86	5	0,7%
Mechanik samochodów osobowych	79	0	0,6%
Pomoc kuchenna	73	63	0,6%
Cholewkarz	72	19	0,6%
Doradca klienta	70	52	0,6%
Księgowy	67	65	0,5%
Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	65	28	0,5%
Kasjer handlowy	62	57	0,5%
Hydraulik	62	0	0,5%
Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	62	55	0,5%
Technik budownictwa*	61	18	0,5%
Malarz budowlany	61	1	0,5%
Elektromonter (elektryk) zakładowy	59	0	0,5%

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2014 rok

Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	59	25	0,5%
Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	52	8	0,4%
Szewc naprawiacz	52	1	0,4%
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	51	6	0,4%
Robotnik magazynowy	51	11	0,4%
Kelner*	49	36	0,4%
Mechanik pojazdów samochodowych*	48	0	0,4%
Technik handlowiec*	47	30	0,4%
Kaletnik*	45	40	0,4%
Kierowca samochodu dostawczego	45	2	0,4%
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	44	1	0,4%
Technik administracji*	43	38	0,4%
Specjalista do spraw sprzedaży	42	28	0,3%
Sprzedawca w branży przemysłowej	42	35	0,3%
Portier	41	14	0,3%
Kierowca samochodu osobowego	41	1	0,3%
Brakarz wyrobów przemysłowych	39	32	0,3%
Posadzkarz*	38	0	0,3%
Stolarz*	38	0	0,3%
Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	38	21	0,3%
Pedagog	37	31	0,3%
Barman	36	29	0,3%
Dziewiarz	36	34	0,3%
Sortowacz	35	25	0,3%
Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	34	24	0,3%
Sekretarka	34	34	0,3%
Tokarz w metalu	33	3	0,3%
Zdobnik szkła	33	29	0,3%
Cukiernik*	33	17	0,3%
Kierownik działu sprzedaży	32	20	0,3%
Nauczyciel języka angielskiego	32	28	0,3%
Specjalista zastosowań informatyki	32	4	0,3%
Ogrodnik terenów zieleni	32	8	0,3%
Brukarz	32	0	0,3%
Monter konstrukcji stalowych	32	0	0,3%
Ładowacz	32	1	0,3%
Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	31	18	0,3%
Technik informatyk*	31	8	0,3%
Nauczyciel języka polskiego	30	27	0,2%
Przędzacz	30	28	0,2%

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

Według danych wynika, że największą grupę bezrobotnych stanowiły osoby bez zawodu – 1 556, tj. 12,7% ogólnej liczby osób bezrobotnych. Wśród osób bezrobotnych bez zawodu nieznacznie przeważają mężczyźni – 51,9% ogółu osób bezrobotnych bez zawodu. Bezrobotni bez zawodu jest to grupa obejmująca przede wszystkim osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym, osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące, jak również osoby które ukończyły szkołę średnią zawodową, jednakże nie obroniły tytułu zawodowego. Osoby te wymagają przyuczenia do zawodu poprzez uczestnictwo w szkoleniach oraz objęcie tych osób instrumentami rynku pracy. Kolejne zawody, które generowały znaczną ilość osób bezrobotnych na koniec 2014 roku to: sprzedawca – 1 089 osób bezrobotnych, ślusarz – 292, robotnik budowlany – 284, sprzątaczką biurową – 179, magazynier - 170, technik prac biurowych – 169, pozostali pracownicy obsługi biurowej, szwaczka – 161 osób bezrobotnych. Takie wyniki mogą świadczyć o utrwalaniu się niekorzystnych warunków aktywizacji zawodowej niektórych bezrobotnych posiadających takie kwalifikacje i umiejętności. Wskazuje to na konieczność wypracowania instrumentów, które będą skierowane właśnie do tych kategorii osób poszukujących pracy, które z okresu na okres stanowią zagrożenie dla wyrównywania dysproporcji charakteryzujących lokalny rynek pracy. Powtarzające się z roku na rok trudności w znalezieniu pracy w tych samych zawodach i specjalnościach mogą wywoływać większe zniechęcenie do poszukiwania pracy. Rolą publicznych służby zatrudnienia oraz samorządów jest określanie form kształcenia, które są dostosowane do potrzeb pracodawców. Należy zwrócić uwagę, iż bezrobotne kobiety dominują przede wszystkim w takich zawodach jak: sprzedawca, szwaczka, sprzątaczką biurową, krawiec, technik prac biurowych, technik ekonomista, pozostali pracownicy obsługi biurowej, pakowacz oraz fryzjer. Poniżej przedstawiona została struktura zawodów, które reprezentowane były przez osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędzie pracy przez okres powyżej 12 miesięcy.

Tabela 2. Osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy według zawodów w mieście Częstochowa na dzień 31.12.2014 r.

Nazwa zawodu	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-razem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-kobiety	% bezrobotnych powyżej 12 - m-cy w zawodzie	Bezrobotni ogółem
Sprzedawca*	518	436	47,6%	1089
Bez zawodu	200	102	12,9%	1556
Ślusarz*	133	1	45,5%	292
Robotnik budowlany	112	0	39,4%	284
Technik prac biurowych*	104	89	61,5%	169
Sprzątaczką biurową	102	100	57,0%	179

Krawiec*	84	78	54,5%	154
Technik ekonomista*	81	71	58,7%	138
Szwaczka	75	72	46,6%	161
Murarz*	73	0	52,1%	140
Magazynier	65	18	38,2%	170
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	61	18	60,4%	101
Pakowacz	58	42	38,4%	151
Robotnik gospodarczy	58	17	40,8%	142
Przedstawiciel handlowy	53	17	36,1%	147
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	51	30	45,1%	113
Technik mechanik*	51	5	59,3%	86

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

Najliczniejszą grupę wśród osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy stanowili bezrobotni posiadający zawód sprzedawcy – 518 osób. Odsetek osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy posiadających zawód sprzedawcy, wśród wszystkich osób bezrobotnych w zawodzie sprzedawcy wynosił aż 47,6%. Znaczną liczbę osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy stanowią osoby bez zawodu – 200. Powyżej 100 osób bezrobotnych pozostających w ewidencji PUP w Częstochowie przez okres ponad 12 miesięcy odnotowano także w zawodach – ślusarz, robotnik budowlany, technik prac biurowych oraz sprzątaczkę biurową. Dokonując analizy sytuacji osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy należy podkreślić, iż niektóre zawody reprezentowane przez ogół bezrobotnych mieszkańców miasta Częstochowa, według danych na 31.12.2014 roku, zdominowane były przez osoby długotrwale bezrobotne. W takich zawodach jak: technik prac biurowych, sprzątaczkę biurową, krawiec, technik ekonomista, murarz, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, technik mechanik, mechanik samochodów osobowych, elektromonter (elektryk) zakładowy, technik budownictwa, hydraulik, malarz budowlany, kaletnik, szewc naprawiacz, technik handlowiec, pozostali pracownicy ochrony osób i mienia, technik administracji, przędzacz, tokarz w metalu, dziewiarz oraz posadzkarz odsetek osób długotrwale bezrobotnych wynosił ponad 50% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Bezrobotni według grup zawodów w mieście Częstochowa

W niniejszym podrozdziale przedstawiono dane, które dotyczą bezrobocia wśród mieszkańców miasta Częstochowa w odniesieniu do posiadanego przez bezrobotnych zawodu. Prezentowane wielkości podane zostały z uwzględnieniem procentowego udziału

grup zawodowych zarówno dużych jak i elementarnych w globalnej populacji osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie. W tabeli poniżej zaprezentowane zostały grupy zawodowe, które generowały największy odsetek osób bezrobotnych według danych na koniec grudnia 2014 roku. Największe dwie grupy zawodowe generujące największy odsetek osób bezrobotnych to: sprzedawcy i pokrewni – 13,3% oraz sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 11,3%. Znaczny odsetek osób bezrobotnych generowały także takie grupy zawodowe jak: robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 7,9%, robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 7,4% oraz robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 7,0%. Bezrobotne kobiety najliczniej reprezentowały cztery grupy zawodowe: sprzedawcy i pokrewni – 21,9%, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 18,9% oraz robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 9,1%

Tabela 3. Osoby bezrobotne według grup zawodowych w mieście Częstochowa na dzień 31.12.2014 r.

Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Sprzedawcy i pokrewni	13,3379	21,9291
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	11,3427	18,905
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	7,9431	4,9068
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	7,4091	9,1668
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,0625	0,3804
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,7537	0,3232
Pracownicy usług osobistych	5,0675	6,6944
Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,8895	6,4854
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	3,9437	2,7956
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	3,8685	5,2492
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	3,5968	2,1872
Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	3,4657	6,105
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3,2222	3,0431
Pracownicy obsługi biurowej	3,1004	5,3823
Pomoce domowe i sprzątaczk	2,9786	5,4773
Ślusarze i pokrewni	2,81	0,019
Specjaliści nauczania i wychowania	2,8007	4,5455
Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	2,6602	0,019
Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	2,6414	2,4534
Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	2,5852	4,8307
Kierowcy i operatorzy pojazdów	2,529	0,3233
Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	2,4352	3,4424

Struktura osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Częstochowie powyżej 12 miesięcy według danych na dzień 31.12.2014 roku zdominowana była przez takie grupy zawodowe jak: sprzedawcy i pokrewni – 14,1%, sprzedawcy sklepowi(ekspedienci) – 12,8%, robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 8,5% oraz robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 7,9%. Największy odsetek bezrobotnych kobiet, zarejestrowanych w urzędzie pracy powyżej 12 miesięcy odnotowany został przede wszystkim w trzech grupach zawodowych: sprzedawcy i pokrewni – 23,0% oraz sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 20,9% oraz robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 10,6%.

Tabela 4. Długotrwale bezrobotni według grup zawodowych w mieście Częstochowa na dzień 30.12.2014r.

Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni powyżej 12 m-cy - razem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy - kobiety
Sprzedawcy i pokrewni	14,1872	23,0759
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	12,806	20,9426
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	8,5766	10,6659
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	7,9305	5,0065
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	7,6188	0,3047
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,5963	0,5659
Średni personel do spraw biznesu i administracji	5,2799	7,1395
Pracownicy usług osobistych	4,9235	6,4867
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	4,8565	3,9181
Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	3,542	6,0949
Pomoce domowe i sprzątaczk	3,2969	6,0949
Pracownicy obsługi biurowej	3,141	5,3113
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	3,0743	4,0924
Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	3,0519	2,8733
Ślusarze i pokrewni	3,0296	0,0435
Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	2,9405	5,4419
Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	2,8515	4,1357
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	2,7846	1,7412
Specjaliści nauczania i wychowania	2,4951	3,7875
Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	2,495	0

Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w mieście Częstochowa w 2014 roku.

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące rejestrowanego bezrobocia z uwzględnieniem ostatniego miejsca pracy osoby bezrobotnej. Przedstawione dane ukazują sektory działalności gospodarczej zgodne z Polską Klasyfikacją Działalności, z których zarejestrowało się najwięcej bezrobotnych. Osoby bezrobotne, które zarejestrowały się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie w 2014 roku najczęściej pracowały (ostatnie miejsce pracy osoby bezrobotnej według Polskiej Klasyfikacji Działalności) w branży: przetwórstwo przemysłowe – 3 016. Znaczna grupa bezrobotnych osób, która 2014 roku uzyskiwała status osoby bezrobotnej, pracowała wcześniej w działalności handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 2 636 osób bezrobotnych. Przed uzyskaniem statusu osoby bezrobotnej w działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej zatrudnionych było – 1 478 osób, natomiast w branży budownictwo zatrudnionych było – 1 284 osoby. Przedstawione w poniższej tabeli dane świadczą o tym, iż osoby poprzednio pracujące, jak też osoby pozostające w rejestrach bezrobotnych na koniec 2014 roku pochodzą z tych samych sekcji PKD.

Tabela 5. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w 2014 roku i na koniec 2014 roku

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2014 roku	Bezrobotni stan w końcu 2014 roku
Przetwórstwo przemysłowe	3016	2774
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2636	2281
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1478	977
Budownictwo	1284	1207
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	547	394
Transport i gospodarka magazynowa	487	353
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	465	365
Edukacja	372	272
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	355	314
Pozostała działalność usługowa	290	301
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	246	223
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	240	182

Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	173	69
Informacja i komunikacja	166	120
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	157	176
Działalność nie zidentyfikowana	128	115
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	119	116
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	60	50
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	41	35
Górnictwo i wydobywanie	4	6
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	1	6

Struktura bezrobotnych w mieście Częstochowa w 2014 roku według sekcji PKD

Uwzględniając sekcję Polskiej Klasyfikacji Działalności dokonano prezentacji struktury bezrobocia z uwzględnieniem określonych zawodów posiadanych przez osoby bezrobotne oraz ich procentowego udziału w odniesieniu do całej populacji osób bezrobotnych. W 2014 roku uwidacznia się procentowa przewaga czterech sekcji, z których rekrutowało się aż 68,3% ogółu osób bezrobotnych zamieszkałych w mieście Częstochowa. Cztery branże, które generowały największy odsetek bezrobotnych to: przetwórstwo przemysłowe – 24,5%, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych – 21,4%, działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 12,0% oraz budownictwo – 10,4% bezrobotnych. Odsetek osób bezrobotnych w pozostałych branżach był zdecydowanie niższy. Struktura bezrobocia rejestrowanego w PUP w Częstochowie w całym 2014 roku była zbieżna ze strukturą notowaną na dzień 31 grudnia 2014 roku.

Tabela 6. Struktura bezrobocia rejestrowanego według sekcji PKD w mieście Częstochowa w 2014 roku

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2014 roku	Bezrobotni stan w końcu 2014 roku
Przetwórstwo przemysłowe	24,5903	26,8385
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	21,4921	22,0685
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	12,0506	9,4524
Budownictwo	10,4688	11,6776
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4,4598	3,8119
Transport i gospodarka magazynowa	3,9706	3,4152
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3,7913	3,5313

Edukacja	3,033	2,6316
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2,8944	3,0379
Pozostała działalność usługowa	2,3645	2,9122
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2,0057	2,1575
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,9568	1,7608
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1,4105	0,6676
Informacja i komunikacja	1,3534	1,161
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1,2801	1,7028
Działalność nie zidentyfikowana	1,0436	1,1126
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,9702	1,1223
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,4892	0,4837
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,3343	0,3386
Górnictwo i wydobywanie	0,0326	0,058
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0,0082	0,058

Napływ bezrobotnych według zawodów w mieście Częstochowa w 2014 roku

Napływ bezrobotnych według zawodów obrazuje sytuację, która wystąpiła w trakcie całego 2014 roku z wyszczególnieniem zawodów reprezentowanych przez osoby bezrobotne. Według danych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowało się 15 060 bezrobotnych osób zamieszkałych na terenie miasta Częstochowa, w tym 6 804 kobiet – 45,2% ogółu zarejestrowanych w 2014 roku osób bezrobotnych oraz 8 256 mężczyzn – 54,8% ogółu osób rejestrujących się w 2014 roku. W porównaniu do danych z 2013 roku, napływ osób bezrobotnych zmniejszył się aż o 10,9%, w liczbach bezwzględnych o 1 846 osób. W 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowało się 1 193 absolwentów, w tym 701 kobiet oraz 492 mężczyzn. W całym 2014 roku zarejestrowano 2 330 osób posiadających inny zawód lub bez zawodu. Wśród osób bez zawodu rejestrujących się w 2014 roku w urzędzie pracy wyraźnie przeważali mężczyźni – 61,5% ogółu rejestrujących się osób bez zawodu. Procentowy udział osób bez zawodu w strukturze napływu kształtował się na wysokim poziomie – 15,5%. Kolejne zawody, które kształtowały strukturę napływu to: sprzedawca – 1 159 osób bezrobotnych, co stanowi 7,7% wszystkich rejestrujących się osób bezrobotnych z punktu widzenia posiadanego zawodu. Kolejne grupy zawodowe reprezentowane przez osoby rejestrujące się w omawianym okresie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie to: ślusarz – 333 osoby bezrobotne, robotnik budowlany – 300, magazynier – 236 oraz pozostali

pracownicy obsługi biurowej – 222 zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku w PUP w Częstochowie w tym zawodzie. Napływ bezrobotnych kobiet w 2014 roku był najwyższy wśród osób posiadających zawód sprzedawca – 933 przypadków. Napływ bezrobotnych kobiet był wysoki także w przypadku osób bez zawodu – 896, pozostali pracownicy obsługi biurowej – 182, szwaczka – 176 oraz sprzątaczką biurową – 145. W poniższej tabeli przedstawiono strukturę napływu w zawodach, w których zarejestrowało się co najmniej 50 osób bezrobotnych.

Tabela 7. Struktura napływu bezrobotnych w mieście Częstochowa w 2014 roku.

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Brak zawodu	2330	896
Sprzedawca*	1159	933
Ślusarz*	333	1
Robotnik budowlany	300	1
Magazynier	236	47
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	222	182
Przedstawiciel handlowy	196	71
Szwaczka	182	176
Pakowacz	173	121
Robotnik gospodarczy	165	39
Sprzątaczką biurową	151	145
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	141	55
Kierowca samochodu ciężarowego	136	0
Kucharz*	126	66
Murarz*	120	0
Doradca klienta	119	83
Technik prac biurowych*	116	98
Fryzjer*	114	109
Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	113	38
Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	111	34
Krawiec*	108	101
Specjalista do spraw marketingu i handlu	98	56
Pomoc kuchenna	96	74
Kasjer handlowy	86	77
Księgowy	84	83
Mechanik pojazdów samochodowych*	84	0
Technik ekonomista*	81	63
Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	77	67
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	75	21
Pedagog	69	59
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	69	5
Cholewkarz	67	17
Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	66	40

Kierowca samochodu dostawczego	66	2
Specjalista do spraw sprzedaży	64	40
Kelner*	64	43
Stolarz*	63	0
Kucharz małej gastronomii*	60	32
Brakarz wyrobów przemysłowych	60	45
Technik mechanik*	59	1
Specjalista administracji publicznej	58	36
Robotnik magazynowy	58	8
Mechanik samochodów osobowych	57	0
Elektromonter (elektryk) zakładowy	57	0
Sprzedawca w branży przemysłowej	54	35
Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	54	7
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	54	1
Monter konstrukcji stalowych	51	0

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

Napływ bezrobotnych według grup zawodów w mieście Częstochowa

Struktura napływu bezrobotnych mieszkańców miasta Częstochowa, którzy w 2014 roku figurowali w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie przedstawiona została także z punktu widzenia procentowego udziału osób bezrobotnych w dużych i elementarnych grupach zawodowych. Jak wynika z danych przedstawionych poniżej największy napływ bezrobotnych odnotowano w przypadku takich dużych grup zawodowych jak: sprzedawcy i pokrewni – 12,9%, robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 7,3%, robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 7,0% oraz robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 6,1%. Napływ bezrobotnych kobiet w 2014 roku z perspektywy dużych grup zawodowych był najbardziej widoczny w przypadku następujących dużych grup zawodowych: sprzedawcy i pokrewni – 21,7%, robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni - 7,2%, pracownicy usług osobistych – 6,7% oraz specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania także 6,7%.

Tabela 8. Napływ bezrobotnych w 2014 roku. Duże grupy zawodowe.

Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Sprzedawcy i pokrewni	12,9439	21,732
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	7,3841	4,4346
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,0071	0,1693
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	6,1431	7,2784
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	5,703	0,22

Pracownicy usług osobistych	5,3024	6,7876
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	4,9411	6,7705
Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,4543	5,7721
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,2736	1,9972
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	4,2184	4,5365
Specjaliści nauczania i wychowania	3,5506	6,2966
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	3,0558	1,7265

W odniesieniu do elementarnych grup zawodowych największy odsetek bezrobotnych, którzy zarejestrowali się w 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie został odnotowany w następujących małych grupach zawodowych: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 10,1%, ślusarze i pokrewni – 2,7% oraz pracownicy obsługi biurowej – 2,6%. Napływ bezrobotnych kobiet w 2014 roku generowany był w największym stopniu w takich elementarnych grupach zawodowych jak: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 17,3%, pracownicy obsługi biurowej – 4,7% oraz pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne – 4,2%.

Tabela 9. Napływ bezrobotnych w 2014 roku. Elementarne grupy zawodowe.

Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	10,1237	17,3312
Ślusarze i pokrewni	2,7023	0,0169
Pracownicy obsługi biurowej	2,6787	4,7732
Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	2,3566	0,0169
Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	2,3409	2,0142
Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	2,2074	4,2485
Magazynierzy i pokrewni	1,9874	0,8971
Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	1,6182	2,6236
Przedstawiciele handlowi	1,5789	1,2695

3. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

W poniższej części raportu opisane zostały istotne informacje i dane dotyczące ofert pracy, które pracodawcy zgłosili do Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie w 2014 roku. Według danych w całym 2014 roku Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie pozyskał 3 707 miejsc pracy i aktywizacji zawodowej. W porównaniu do danych z 2013 roku, liczba zgłoszonych wolnych miejsc wzrosła o 398, tj. o 12,0%. Należy jednak zauważyć, iż oferty pracy w znacznej części dotyczyły prac subsydiowanych. Uwzględniając powyższe dane trzeba stwierdzić, że sytuacja na lokalnym rynku pracy uległa wyraźnie poprawie, ponieważ

wraz ze spadkiem liczby osób bezrobotnych zwiększyła się liczba dostępnych ofert pracy umożliwiających osobom bezrobotnym aktywizację zawodową. W 2014 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie wpłynęła największa liczba ofert pracy w zawodzie sprzedawca. Dla osób bezrobotnych skierowano w tym okresie 220 propozycji pracy w tym zawodzie, co stanowiło 5,9% wszystkich zgłoszonych propozycji zatrudnienia. Ponad 50 ofert pracy skierowanych było w 2014 roku do bezrobotnych osób w takich zawodach jak: technik prac biurowych – 219 ofert pracy, kierowca ciągnika siodłowego – 153 oferty pracy, magazynier – 104, sprzątaczką biurową – 98, technik administracji – 87, pracownik ochrony fizycznej bez licencji – 75, szwaczka – 74, robotnik gospodarczy – 69, pakowacz – 60, technik handlowiec – 58, asystent do spraw księgowości – 55 oraz ślusarz – 52 propozycje zatrudnienia. W poniższej tabeli przedstawiono zawody, w których w 2014 roku pojawiło się, co najmniej 10 ofert pracy. Pozyskane oferty pracy dotyczyły często prac krótkoterminowych, niejednokrotnie subsydiowanych, głównie ze środków Funduszu Pracy.

Tabela 10. Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców w 2014 roku.

Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku	% ofert
Sprzedawca*	220	5,9%
Technik prac biurowych*	219	5,9%
Kierowca ciągnika siodłowego	153	4,1%
Magazynier	104	2,8%
Sprzątaczką biurową	98	2,6%
Technik administracji*	87	2,3%
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	75	2,0%
Szwaczka	74	2,0%
Robotnik gospodarczy	69	1,9%
Pakowacz	60	1,6%
Technik handlowiec*	58	1,6%
Asystent do spraw księgowości	55	1,5%
Ślusarz*	52	1,4%
Organizator obsługi sprzedaży internetowej	49	1,3%
Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	45	1,2%
Kierowca samochodu ciężarowego	39	1,1%
Fryzjer*	37	1,0%
Pomoc kuchenna	37	1,0%
Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	37	1,0%
Dyspozytor transportu samochodowego	36	1,0%
Kucharz*	34	0,9%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	33	0,9%
Brakarz wyrobów przemysłowych	33	0,9%

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2014 rok

Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	32	0,9%
Robotnik budowlany	32	0,9%
Przedstawiciel handlowy	31	0,8%
Pozostali operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	31	0,8%
Doradca klienta	31	0,8%
Specjalista do spraw sprzedaży	30	0,8%
Telemarketer	30	0,8%
Operator maszyn do obróbki skrawaniem	27	0,7%
Sekretarka	26	0,7%
Kosmetyczka	25	0,7%
Kelner*	24	0,6%
Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	22	0,6%
Fizjoterapeuta	21	0,6%
Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	21	0,6%
Mechanik pojazdów samochodowych*	21	0,6%
Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	20	0,5%
Specjalista do spraw marketingu i handlu	19	0,5%
Kierowca operator wózków jezdniowych	19	0,5%
Pozostali nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	18	0,5%
Asystent prawny	18	0,5%
Recepcjonista	18	0,5%
Księgowy	17	0,5%
Rejestratorka medyczna	17	0,5%
Kasjer handlowy	17	0,5%
Krawiec*	17	0,5%
Technik farmaceutyczny*	16	0,4%
Kierowca samochodu dostawczego	16	0,4%
Technik informatyk*	15	0,4%
Frezer	15	0,4%
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	15	0,4%
Sprzątacze pojazdów	15	0,4%
Robotnik drogowy	15	0,4%
Sprzedawca w branży spożywczej	14	0,4%
Opiekunka dziecięca*	13	0,4%
Wizażystka / stylistka	13	0,4%
Garmażer	13	0,4%
Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	12	0,3%
Hydraulik	12	0,3%
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	12	0,3%
Tokarz w metalu	12	0,3%
Operator maszyn do szycia	12	0,3%
Agent ubezpieczeniowy	11	0,3%
Pozostali spawacze i pokrewni	11	0,3%

Pozostali ślusarze i pokrewni	11	0,3%
Nauczyciel przedszkola	10	0,3%
Archiwista	10	0,3%
Pozostali filolodzy i tłumacze	10	0,3%
Pracownik kancelaryjny	10	0,3%
Portier	10	0,3%
Mechanik samochodów osobowych	10	0,3%
Serwisant sprzętu komputerowego	10	0,3%
Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	10	0,3%
Operator maszyn tkackich	10	0,3%

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

Oferty pracy skierowane do osób bezrobotnych, poddane zostały także analizie z uwzględnieniem procentowego udziału dużych i elementarnych grup zawodowych. W przypadku dużych grup zawodowych wynika, iż największy odsetek ofert pracy kierowany były przede wszystkim do przedstawicieli takich dużych grup zawodowych jak: sprzedawcy i pokrewni – 13,1%, sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych i pokrewni – 7,9%, kierowcy i operatorzy pojazdów – 6,4%, pracownicy usług osobistych – 6,2% oraz pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej – 6,1%.

Tabela 11. Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców w 2014 roku. Duże grupy zawodowe.

Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku
Sprzedawcy i pokrewni	13,1086
Sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych i pokrewni	7,9849
Kierowcy i operatorzy pojazdów	6,4743
Pracownicy usług osobistych	6,2044
Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	6,1236
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	5,9887
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urzędzeń i pokrewni	5,9347
Średni personel do spraw biznesu i administracji	5,0715
Pomoce domowe i sprzątaczk	4,7748
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	3,9386
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	3,8845
Operatorzy maszyn i urzędzeń wydobywczych i przetwórczych	2,7788
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	2,5358
Pracownicy usług ochrony	2,4818
Pracownicy obsługi klienta	2,239

Z punktu widzenia elementarnych grup zawodowych - oferty pracy pozyskane przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie prezentują się następująco. Największy odsetek ofert pracy skierowany został do osób bezrobotnych w zawodach: sprzedawcy sklepowi

(ekspedienci) – 8,1%, pracownicy obsługi biurowej 7,1% oraz kierowcy samochodów ciężarowych – 5,2%.

Tabela 12. Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców w 2014 roku. Elementarne grupy zawodowe.

Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	8,199
Pracownicy obsługi biurowej	7,0947
Kierowcy samochodów ciężarowych	5,2064
Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	4,505
Magazynierzy i pokrewni	2,9134
Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	2,5088
Pracownicy ochrony osób i mienia	2,4009

Oferty pracy według sekcji PKD w mieście Częstochowa w 2014 roku.

Stosując podział według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności dokonano także analizy ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku. Zdecydowanie najwięcej ofert pracy dla osób bezrobotnych pochodziło z branży handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 714 ofert pracy. Wysoka liczba ofert pracy dla osób bezrobotnych – 682 została zgłoszona przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży: przetwórstwo przemysłowe. Pracodawcy poszukiwali także osób bezrobotnych mogących podjąć pracę w branżach: działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 410, transport i gospodarka magazynowa – 277, administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 254, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 241 oraz budownictwo - 215 ofert pracy.

Tabela 13. Oferty pracy według sekcji PKD w 2014 roku i na koniec 2014 roku.

Sekcja PKD	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku	Oferty pracy stan w końcu 2014 roku
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	714	22
Przetwórstwo przemysłowe	682	17
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	410	10
Transport i gospodarka magazynowa	277	3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	254	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	241	4
Budownictwo	215	3
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	155	3
Pozostała działalność usługowa	149	2

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	145	1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	101	0
Edukacja	96	3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	85	2
Informacja i komunikacja	72	1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	52	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	48	0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9	0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	0

Struktura ofert pracy według PKD w mieście Częstochowa w 2014 roku

W przypadku ofert pracy widoczna była wyraźna dominacja trzech sekcji PKD z których pochodziło 48,5% wszystkich ofert pracy. Największy odsetek ofert pracy – 19,2% dotyczył zatrudnienia w branży: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Pozostałe branże o istotnym odsetku ofert pracy to: przetwórstwo przemysłowe – 18,3% oraz działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 11,0%.

Tabela 14. Struktura ofert pracy według sekcji PKD w 2014 roku i na koniec 2014 roku.

Sekcja PKD	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku	Oferty pracy stan w 2014 roku
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	19,2608	30,5553
Przetwórstwo przemysłowe	18,3976	23,6111
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	11,0602	13,8889
Transport i gospodarka magazynowa	7,4723	4,1667
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6,8519	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6,5012	5,5556
Budownictwo	5,7998	4,1667
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4,1813	4,1667
Pozostała działalność usługowa	4,0194	2,7778
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3,9115	1,3889
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2,7246	0
Edukacja	2,5897	4,1667
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2,293	2,7778
Informacja i komunikacja	1,9423	1,3889
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1,4028	1,3889
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1,2948	0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,2428	0

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,054	0
---	-------	---

Zgodnie z przedstawionymi poniżej danymi, struktura ofert pracy nie pokrywa się w pełni ze strukturą zarejestrowanych osób bezrobotnych. Różnice w strukturze ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku oraz w strukturze osób bezrobotnych zarejestrowanych w 2014 roku w PUP w Częstochowie prezentuje poniższa tabela. Względnie proporcjonalne branże pod względem procentowego odsetka ofert pracy oraz liczby osób bezrobotnych to: informacja i komunikacja, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, działalność finansowa i ubezpieczeniowa, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, górnictwo i wydobywanie, rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, edukacja. Największe dysproporcje, brak adekwatności pomiędzy strukturą bezrobocia rejestrowanego w PUP w Częstochowie a strukturą ofert pracy przesłanych przez pracodawców w 2014 roku występuje w przypadku takich branż jak: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, transport i gospodarka magazynowa, budownictwo oraz przetwórstwo przemysłowe.

Tabela 15. Bezrobotni i oferty pracy według sekcji PKD w mieście Częstochowa w 2014 roku.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2014 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku	Różnica
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2,8944	6,8519	-3,9575
Transport i gospodarka magazynowa	3,9706	7,4723	-3,5017
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4,4598	6,5012	-2,0414
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2,0057	3,9115	-1,9058
Pozostała działalność usługowa	2,3645	4,0194	-1,6549
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1,4105	2,7246	-1,3141
Informacja i komunikacja	1,3534	1,9423	-0,5889
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3,7913	4,1813	-0,39
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,9568	2,293	-0,3362
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,9702	1,2948	-0,3246
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1,2801	1,4028	-0,1227
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne	0,0082	0	0,0082

potrzeby			
Górnictwo i wydobywanie	0,0326	0	0,0326
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,4892	0,2428	0,2464
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,3343	0,054	0,2803
Edukacja	3,033	2,5897	0,4433
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	12,0506	11,0602	0,9904
Działalność nie zidentyfikowana	1,0436	0	1,0436
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	21,4921	19,2608	2,2313
Budownictwo	10,4688	5,7998	4,669
Przetwórstwo przemysłowe	24,5903	18,3976	6,1927

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Stworzenie rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest priorytetowym celem raportu. Klasyfikacja umożliwia poznanie zawodów, na które występuje znaczne zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy, a więc zawodów pożądaných przez pracodawców oraz zawodów nieadekwatnych, nie dopasowanych do potrzeb i wymagań rynku pracy, a także oczekiwanych pracodawców. Poprzez *zawód deficytowy* należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Przez *zawód nadwyżkowy* należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawody deficytowe w mieście Częstochowa w 2014 roku

Według definicji zawód deficytowy, to taki zawód w przypadku którego, średniomiesięczny napływ ofert pracy w stosunku do średniomiesięcznego napływu osób bezrobotnych w danym zawodzie jest większy od 1,1 ($W > 1,1$). W takiej sytuacji w danym zawodzie wpływa więcej ofert pracy, niż rejestruje się osób bezrobotnych. Reasumując, im wyższy wskaźnik deficytu, tym większe szanse na zatrudnienie na lokalnym rynku pracy. Według danych w okresie od stycznia do grudnia 2014 roku deficyt, pomiędzy liczbą zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Częstochowa, a liczbą ofert pracy przesłanych przez pracodawców wystąpił w przypadku 140 zawodów. W przypadku wymienionych 140 zawodów deficytowych wystąpił brak dopasowania i znaczna przewaga ofert pracy pozyskanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie nad ilością

zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Częstochowa. Zgłoszone przez pracodawców zapotrzebowanie na pracowników nie mogło zostać zrealizowane z powodu braku osób bezrobotnych spełniających wymagania zawodowe. W poniższej tabeli zaprezentowano ranking 30 zawodów deficytowych, które charakteryzowały się największym deficytem i różnicą pomiędzy zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy, a liczbą osób bezrobotnych w zawodzie. Zgodnie z zaleceniami metodologicznymi pominięto zawody o maksymalnej wartości deficytu oraz zawody tzw. „pozostałe”. W 2014 roku największy wskaźnik deficytu pomiędzy średniomiesięczną liczbą zgłaszanych ofert pracy a liczbą osób bezrobotnych posiadających adekwatny zawód wystąpił w przypadku zawodów: kierowca ciągnika siodłowego oraz technik prac biurowych.

Tabela 16. Ranking 30 zawodów deficytowych w 2014 r.

L.p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Kierowca ciągnika siodłowego	12,75	0,1667	-12,5833	76,5
2	Technik prac biurowych*	18,25	9,6667	-8,5833	1,8879
3	Technik administracji*	7,25	2,5	-4,75	2,9
4	Organizator obsługi sprzedaży internetowej	4,0833	0,6667	-3,4167	6,125
5	Dyspozytor transportu samochodowego	3	0,4167	-2,5833	7,2
6	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	2,25	0,1667	-2,0833	13,5
7	Technik handlowiec*	4,8333	2,8333	-2	1,7059
8	Asystent do spraw księgowości	4,5833	2,6667	-1,9167	1,7188
9	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	1,8333	0,6667	-1,1667	2,75
10	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	2,6667	1,5	-1,1667	1,7778
11	Sprzątacze pojazdów	1,25	0,3333	-0,9167	3,75
12	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	1,75	0,8333	-0,9167	2,1
13	Kosmetyczka	2,0833	1,3333	-0,75	1,5625
14	Monter ociepleń budynków	0,75	0,0833	-0,6667	9
15	Tapicer meblowy	0,75	0,0833	-0,6667	9
16	Goniec	0,75	0,0833	-0,6667	9
17	Pracownik kancelaryjny	0,8333	0,1667	-0,6667	5
18	Wizażystka / stylistka	1,0833	0,4167	-0,6667	2,6
19	Pracownik biura podróży	0,6667	0,1667	-0,5	4
20	Serwisant sprzętu komputerowego	0,8333	0,3333	-0,5	2,5
21	Garmażer	1,0833	0,5833	-0,5	1,8571
22	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	6,25	5,75	-0,5	1,087
23	Recepcjonista hotelowy	0,5	0,0833	-0,4167	6

24	Ekspedient w punkcie usługowym	0,5	0,0833	-0,4167	6
25	Krupier	0,5833	0,1667	-0,4167	3,5
26	Drukarz sitodrukowy	0,6667	0,25	-0,4167	2,6667
27	Archiwista	0,8333	0,4167	-0,4167	2
28	Pracownik (doradca) do spraw pożyczek	0,4167	0,0833	-0,3333	5
29	Pracownik ochrony roślin	0,4167	0,0833	-0,3333	5
30	Monter urządzeń laserowych	0,4167	0,0833	-0,3333	5

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

W analizie zawodów deficytowych niezwykle istotne jest również zaprezentowanie zawodów charakteryzujących się maksymalnym stopniem deficytu. Analizując powyższe dane zauważymy, że wśród grup zawodowych o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu pojawiły się oferty pracy dla osób, od których wymagano konkretnej wiedzy, umiejętności i doświadczenia zawodowego, a w niektórych przypadkach także właściwych uprawnień. Warto uwzględnić powyższe dane przy określaniu kierunków szkoleń osób bezrobotnych. W 2014 roku maksymalny wskaźnik deficytu wystąpił w przypadku 68 zawodów. W poniższej tabeli przedstawiony został ranking 10 zawodów o najwyższym, maksymalnym wskaźniku deficytu – dla przedstawicieli tych zawodów wpłynęła największa liczba ofert pracy. Wśród zawodów o maksymalnym wskaźniku deficytu największym zainteresowaniem pracodawców cieszyły się takie zawody jak: jelicciarz, sekretarka w kancelarii prawnej, monter ociepleń budynków, pracownik biura podróży, operator maszyn do produkcji drutów i prętów oraz monter pojazdów i urządzeń transportowych.

Tabela 17. Ranking 10 zawodów o maksymalnym wskaźniku deficytu w 2014r.

L.p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Pozostali operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	2,5833	0	-2,5833	MAX
2	Pozostali nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	1,5	0	-1,5	MAX
3	Pozostali filolodzy i tłumacze	0,8333	0	-0,8333	MAX
4	Operator maszyn tkackich	0,8333	0	-0,8333	MAX
5	Operator urządzeń przemysłu szklarskiego*	0,75	0	-0,75	MAX
6	Aktor cyrkowy*	0,5	0	-0,5	MAX
7	Sekretarka w kancelarii prawnej	0,4167	0	-0,4167	MAX

8	Pozostali operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	0,4167	0	-0,4167	MAX
9	Technik archiwista*	0,4167	0	-0,4167	MAX
10	Alpinista przemysłowy	0,4167	0	-0,4167	MAX

Deficyt zawodowy w przypadku rejestrowanego bezrobocia wśród mieszkańców miasta Częstochowa w 2014 roku został także zaprezentowany z punktu widzenia przynależności osób bezrobotnych do określonych dużych grup zawodowych. W analizowanym okresie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowano takie duże grupy zawodowe o wysokim wskaźniku intensywności deficytu jak: robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie, technicy informatycy, sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni, pracownicy opieki osobistej i pokrewni, pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej, pracownicy obsługi klienta oraz kierowcy i operatorzy pojazdów. W przypadku elementarnych grup zawodowych okazuje się, że maksymalny wskaźnik intensywności deficytu w 2014 roku wystąpił w przypadku 9 grup zawodowych.

Tabela 18. Elementarne grupy zawodowe o maksymalnym wskaźniku deficytu w 2014 r.

Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	MAX
Aktorzy cyrkowi i pokrewni	MAX
Analitycy systemowi	MAX
Inżynierowie telekomunikacji	MAX
Kreślarze	MAX
Odczytujący liczniki i wybierający monety z automatów	MAX
Robotnicy pomocniczy w kopalniach i kamieniołomach	MAX
Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	MAX
Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami	MAX

Zawody nadwyżkowe w mieście Częstochowa w 2014 roku.

Zawód nadwyżkowy to taki zawód, w przypadku którego wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) jest mniejszy od 0,9 ($W < 0,9$). Wskaźnik nadwyżki występuje wtedy, gdy liczba ofert pracy pozyskanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie jest mniejsza

niż liczba rejestrujących się bezrobotnych w danym zawodzie. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie odnotowano 933 zawody charakteryzujące się przewagą liczby osób bezrobotnych w zawodzie w stosunku do liczby ofert pracy, które zostały pozyskane w 2014 roku przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie. W tabeli zaprezentowano ranking 30 zawodów nadwyżkowych, które charakteryzowały się największą nadwyżką pomiędzy liczbą osób bezrobotnych z miasta Częstochowa zarejestrowanych w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie, a zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy tzn. ofertami pracy skierowanymi przez pracodawców do osób bezrobotnych. Zgodnie z zaleceniami metodologicznymi pominięto zawody o maksymalnej wartości nadwyżki oraz zawody tzw. „pozostałe”. Szczególnie niekorzystna wydaje się być sytuacja osób bezrobotnych w zawodach: sprzedawca, ślusarz, robotnik budowlany, przedstawiciel handlowy, magazynier, pakowacz, murarz oraz szwaczka.

W odniesieniu do tych bezrobotnych należałoby podjąć działania mające na celu przekwalifikowanie, które umożliwiłoby im skuteczniejszą aktywizację zawodową. W wielu przypadkach należałoby także przyjrzeć się strukturze systemu edukacyjnego, aby nie uległo zwiększeniu zjawisko „kształcenia dla bezrobocia”.

Tabela 19. Ranking 30 zawodów nadwyżkowych w 2014 r.

L.p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Sprzedawca*	18,3333	96,5833	78,25	0,1898
2	Ślusarz*	4,3333	27,75	23,4167	0,1562
3	Robotnik budowlany	2,6667	25	22,3333	0,1067
4	Przedstawiciel handlowy	2,5833	16,3333	13,75	0,1582
5	Magazynier	8,6667	19,6667	11	0,4407
6	Pakowacz	5	14,4167	9,4167	0,3468
7	Murarz*	0,5833	10	9,4167	0,0583
8	Szwaczka	6,1667	15,1667	9	0,4066
9	Kierowca samochodu ciężarowego	3,25	11,3333	8,0833	0,2868
10	Robotnik gospodarczy	5,75	13,75	8	0,4182
11	Kucharz*	2,8333	10,5	7,6667	0,2698
12	Krawiec*	1,4167	9	7,5833	0,1574
13	Doradca klienta	2,5833	9,9167	7,3333	0,2605
14	Specjalista do spraw marketingu i handlu	1,5833	8,1667	6,5833	0,1939
15	Technik ekonomista*	0,25	6,75	6,5	0,037
16	Fryzjer*	3,0833	9,5	6,4167	0,3246
17	Kasjer handlowy	1,4167	7,1667	5,75	0,1977

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2014 rok

18	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,5	6,25	5,75	0,08
19	Księgowy	1,4167	7	5,5833	0,2024
20	Mechanik pojazdów samochodowych*	1,75	7	5,25	0,25
21	Pedagog	0,5	5,75	5,25	0,087
22	Cholewkarz	0,4167	5,5833	5,1667	0,0746
23	Pomoc kuchenna	3,0833	8	4,9167	0,3854
24	Technik mechanik*	0	4,9167	4,9167	0
25	Kucharz małej gastronomii*	0,25	5	4,75	0,05
26	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0	4,75	4,75	0
27	Specjalista administracji publicznej	0,1667	4,8333	4,6667	0,0345
28	Stolarz*	0,75	5,25	4,5	0,1429
29	Robotnik magazynowy	0,3333	4,8333	4,5	0,069
30	Sprzątaczką biurową	8,1667	12,5833	4,4167	0,649

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

Warto zauważyć, iż wśród analizowanych zawodów o wysokim wskaźniku nadwyżki, wystąpiły także zawody o specyfice maksymalnej nadwyżki. Oznacza to, że w danym zawodzie nie pojawiła się ani jedna oferta pracy skierowana do osób bezrobotnych w danym zawodzie. W powyższych zawodach wystąpił brak symetryczności pomiędzy zapotrzebowaniem rynku pracy, a zawodami posiadanymi przez osoby bezrobotne. Poniżej przedstawiony został ranking 10 zawodów o maksymalnym wskaźniku nadwyżki, w których zostało zarejestrowanych najwięcej osób bezrobotnych.

Tabela 20. Ranking 10 zawodów o maksymalnym wskaźniku nadwyżki w 2014 r.

L.p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Inny zawód lub brak zawodu	0	194,1667	194,1667	0
2	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	0	5,5	5,5	0
3	Technik mechanik*	0	4,9167	4,9167	0
4	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0	4,75	4,75	0
5	Logistyk	0	3,8333	3,8333	0
6	Operator maszyn i urządzeń metalurgicznych*	0	3,5	3,5	0
7	Technik budownictwa*	0	3,25	3,25	0
8	Politolog	0	3	3	0
9	Operator suwnic (suwnicowy)	0	3	3	0
10	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0	2,8333	2,8333	0

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

W przypadku dużych grup zawodowych, maksymalny wskaźnik nadwyżki w 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie wystąpił w czterech dużych grupach

zawodowych: leśnicy i rybacy, kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych, podoficerowie sił zbrojnych, rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby oraz żołnierze szeregowi. W tych przypadkach nie pojawiła się żadna oferta pracy dla bezrobotnych z powyższych grup zawodowych. Pozostałe duże grupy zawodowe o wysokim wskaźniku zostały zaprezentowane w tabeli zamieszczonej poniżej.

Tabela 21. Duże grupy zawodowe o maksymalnym i wysokim wskaźniku nadwyżki w 2014 r.

L.p.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Leśnicy i rybacy	0
2	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0
3	Podoficerowie sił zbrojnych	0
4	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
5	Żołnierze szeregowi	0
6	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,03
7	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0571
8	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,0824
9	Rolnicy produkcji towarowej	0,0962
10	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,1105

W przypadku elementarnych grup zawodowych, struktura prezentuje się następująco. Maksymalna nadwyżka pomiędzy liczbą bezrobotnych a liczbą ofert pracy wystąpiła w 2014 roku w przypadku aż 140 zawodów.

Tabela 22. Elementarne grupy zawodowe o maksymalnym wskaźniku deficytu w 2014 r.

L.p.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Farmaceuci	0
2	Matematycy, statystycy i pokrewni	0
3	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	0
4	Nauczyciele akademicy	0
5	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	0
6	Ratownicy medyczni	0
7	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	0
8	Lekarze dentyści specjaliści	0
9	Lekarze bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0
10	Lekarze dentyści bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0
11	Meteorolodzy	0

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2014 rok

12	Sekretarze sądowi	0
13	Technicy leśnictwa	0
14	Technicy rolnictwa i pokrewni	0
15	Technicy technologii żywności	0
16	Technicy urządzeń ruchu lotniczego	0
17	Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	0
18	Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni	0
19	Chemicy	0
20	Choreografowie i tancerze	0
21	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	0
22	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	0
23	Fizycy i astronomowie	0
24	Filozofowie, historycy i politolodzy	0
25	Kierownicy biura	0
26	Kierownicy w gastronomii	0
27	Kierownicy w hotelarstwie	0
28	Kierownicy do spraw finansowych	0
29	Kierownicy w instytucjach edukacyjnych	0
30	Kierownicy do spraw logistyki i pokrewni	0
31	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0
32	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	0
33	Kierownicy w instytucjach opieki społecznej	0
34	Kierownicy do spraw reklamy i public relations	0
35	Kierownicy do spraw strategicznych i planowania	0
36	Kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury	0
37	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	0
38	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	0
39	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	0
40	Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	0
41	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0
42	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	0
43	Literaci i inni autorzy tekstów	0
44	Mistrzowie produkcji w budownictwie	0
45	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	0
46	Piloci statków powietrznych i personel pokrewny	0
47	Windykatorzy i pokrewni	0
48	Aktorzy	0
49	Ekonomiści	0
50	Ankieterzy	0
51	Inżynierowie chemicy i pokrewni	0
52	Inżynierowie górnictwa, metalurgii i pokrewni	0
53	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	0
54	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów metalurgicznych	0
55	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	0

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2014 rok

56	Pośrednicy handlowi	0
57	Podoficerowie sił zbrojnych	0
58	Policjanci służby kryminalnej	0
59	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	0
60	Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0
61	Żołnierze szeregowi	0
62	Optycy okularowi	0
63	Operatorzy centrali telefonicznych	0
64	Operatorzy urzędzeń energetycznych	0
65	Operatorzy urzędzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	0
66	Specjaliści do spraw religii	0
67	Specjaliści do spraw społecznych	0
68	Specjaliści ratownictwa medycznego	0
69	Specjaliści do spraw public relations	0
70	Specjaliści diagnostyki laboratoryjnej	0
71	Specjaliści do spraw ochrony środowiska	0
72	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	0
73	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	0
74	Architekci krajobrazu	0
75	Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni	0
76	Organizatorzy konferencji i imprez	0
77	Pracownicy biur informacji	0
78	Prezenterzy radiowi, telewizyjni i pokrewni	0
79	Projektanci aplikacji sieciowych i multimedii	0
80	Pracownicy lombardów i instytucji pożyczkowych	0
81	Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii	0
82	Urbaniści i inżynierowie ruchu drogowego	0
83	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	0
84	Audiofonolodzy i logopedzi	0
85	Funkcjonariusze służb specjalnych	0
86	Funkcjonariusze służby więziennej	0
87	Muzycy i pokrewni	0
88	Twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani	0
89	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	0
90	Marynarze i pokrewni	0
91	Maszyniści kolejowi i metra	0
92	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	0
93	Ładowacze nieczystości	0
94	Ceramicy i pokrewni	0
95	Demonstratorzy wyrobów	0
96	Mechanicy pojazdów jednośladowych	0
97	Mechanicy statków powietrznych i pokrewni	0
98	Cieśle i stolarze budowlani	0
99	Kierownicy sprzedaży w marketach	0
100	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	0

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2014 rok

101	Listonosze i pokrewni	0
102	Zmywacze okien	0
103	Instruktorzy nauki jazdy	0
104	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	0
105	Konduktorzy i pokrewni	0
106	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	0
107	Monterzy budownictwa wodnego	0
108	Monterzy sprzętu elektronicznego	0
109	Rolnicy upraw polowych	0
110	Rolnicy upraw mieszanych	0
111	Robotnicy leśni i pokrewni	0
112	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	0
113	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	0
114	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	0
115	Robotnicy pomocniczy przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	0
116	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0
117	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0
118	Sortowacze odpadów	0
119	Operatorzy maszyn do prania	0
120	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni	0
121	Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór	0
122	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	0
123	Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	0
124	Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	0
125	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	0
126	Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	0
127	Operatorzy urządzeń pakujących, do napełniania butelek i urządzeń znakujących	0
128	Pracownicy usług domowych	0
129	Pracownicy domowej opieki osobistej	0
130	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	0
131	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	0
132	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0
133	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0
134	Strażacy	0
135	Stewardzi	0
136	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	0
137	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	0
138	Szklarze	0
139	Właściciele sklepów	0
140	Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów	0

Zawody zrównoważone w mieście Częstochowa w 2014 roku

Poprzez zawód zrównoważony należy rozumieć zawód, w którym występuje względna równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy dotyczących tego zawodu. Bilans pomiędzy liczbą zgłaszanych ofert pracy w ściśle określonym zawodzie a napływem bezrobotnych osób w zawodzie jest równy lub bliski wartości 0. Stosunek średniomiesięcznego napływu ofert pracy do średniomiesięcznego napływu osób bezrobotnych w danym zawodzie mieści się w przedziale od 0,9 do 1,1 ($0,9 \leq W \leq 1,1$). Liczba ofert pracy pozyskanych przez PUP w Częstochowie jest zbliżona do liczby rejestrujących się bezrobotnych a popyt i podaż na kwalifikacje równoważą się. Równowaga pomiędzy podażą a popytem na lokalnym rynku pracy w mieście Częstochowa w 2014 roku wystąpiła w przypadku 47 zawodów. Tabela zamieszczona poniżej prezentuje wszystkie zawody o charakterze zrównoważonym w 2014 roku.

Tabela 23. Zawody zrównoważone w 2014 r.

L.p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	3,0833	3,4167	0,3333	0,9024
2	Pozostali dyrektorzy generalni i wykonawczy	0,0833	0,0833	0	1
3	Geograf	0,0833	0,0833	0	1
4	Inżynier spawalnik	0,0833	0,0833	0	1
5	Pielęgniarka specjalista pielęgniarstwa rodzinnego	0,0833	0,0833	0	1
6	Specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych	0,0833	0,0833	0	1
7	Inżynier systemów i sieci komputerowych	0,1667	0,1667	0	1
8	Reporter radiowy / telewizyjny / prasowy	0,1667	0,1667	0	1
9	Pozostali artyści plastycy	0,0833	0,0833	0	1
10	Technik inżynierii środowiska i melioracji*	0,0833	0,0833	0	1
11	Pozostali technicy budownictwa	0,0833	0,0833	0	1
12	Technik mechanik maszyn i urządzeń	0,1667	0,1667	0	1
13	Technik mechanik urządzeń przemysłowych	0,0833	0,0833	0	1
14	Technik technologii chemicznej*	0,0833	0,0833	0	1
15	Asystentka stomatologiczna*	0,6667	0,6667	0	1
16	Pracownik obsługi produktów finansowych	0,0833	0,0833	0	1
17	Sekretarka medyczna	0,25	0,25	0	1
18	Sekretarka notarialna	0,0833	0,0833	0	1

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2014 rok

19	Pozostali instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	0,1667	0,1667	0	1
20	Administrator nieruchomości	0,0833	0,0833	0	1
21	Planista produkcyjny	0,0833	0,0833	0	1
22	Dyspozytor radio taxi	0,1667	0,1667	0	1
23	Korektor tekstu	0,0833	0,0833	0	1
24	Archiwista zakładowy	0,25	0,25	0	1
25	Fryzjer męski	0,0833	0,0833	0	1
26	Pozostałe kosmetyczki i pokrewni	0,0833	0,0833	0	1
27	Intendent	0,1667	0,1667	0	1
28	Pozostali pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	0,0833	0,0833	0	1
29	Pozostali opiekunowie dziecięcy	0,1667	0,1667	0	1
30	Lutowacz	0,0833	0,0833	0	1
31	Frezer	1,25	1,25	0	1
32	Szlifierz ostrzarcz	0,0833	0,0833	0	1
33	Pozostali rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	0,0833	0,0833	0	1
34	Pozostali rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0833	0,0833	0	1
35	Drukarz*	0,3333	0,3333	0	1
36	Maszynista maszyn offsetowych	0,0833	0,0833	0	1
37	Introligator poligraficzny	0,4167	0,4167	0	1
38	Elektryk budowlany	0,0833	0,0833	0	1
39	Monter elektronik - sprzęt komputerowy	0,0833	0,0833	0	1
40	Operator maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej węgla	0,0833	0,0833	0	1
41	Operator urządzeń wytwórczych mieszanek betonowych	0,0833	0,0833	0	1
42	Operator urządzeń do wulkanizacji	0,1667	0,1667	0	1
43	Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych	0,0833	0,0833	0	1
44	Pozostali monterzy sprzętu elektrycznego	0,1667	0,1667	0	1
45	Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej*	0,1667	0,1667	0	1
46	Recepcjonista	1,5	1,4167	-0,0833	1,0588
47	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	6,25	5,75	-0,5	1,087

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

W przypadku dużych grup zawodowych równowaga pomiędzy liczbą ofert pracy, a liczbą bezrobotnych osób – mieszkańców miasta Częstochowa w okresie 2014 roku nie wystąpiła w żadnej dużej grupie zawodowej. W odniesieniu do bardziej precyzyjnych kategorii zawodów elementarnych wynika, iż w 2014 roku równowaga pomiędzy zapotrzebowaniem pracodawców, a liczbą osób bezrobotnych w zawodzie wystąpiła w przypadku 14 elementarnych grup zawodowych. Zrównoważone, elementarne grupy zawodowe w 2014 roku w mieście Częstochowa prezentuje poniższa tabela.

Tabela 24. Elementarne zawody zrównoważone w 2014 r.

L.p.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Introligatorzy i pokrewni	0,8947
2	Drukarze	0,9286
3	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	0,9375
4	Sekretarze medyczni i pokrewni	1
5	Technicy chemicy i pokrewni	1
6	Pielęgniarki specjalistki	1
7	Planiści produkcyjni	1
8	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	1
9	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	1
10	Kodowacze, korektorzy i pokrewni	1
11	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	1
12	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	1
13	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	1
14	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	1,129

Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w mieście Częstochowa

Według danych w 2014 roku występowało 19 zawodów elementarnych, które najsilniej generowały długotrwałe bezrobocie w mieście Częstochowa. Osoby bezrobotne posiadające zawód zaliczany do wskazanych w tabeli grup zawodowych mogą mieć trudności w znalezieniu zatrudnienia za pośrednictwem urzędu pracy i są w największym stopniu zagrożone długotrwałym bezrobociem. Wykaz wszystkich zawodów, które powodować mogą długotrwałe bezrobocie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 25. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie 2014r.

Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	1
Nauczyciele szkół specjalnych	1
Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	1
Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	1
Lekarze dentyści specjaliści	1
Lekarze dentyści bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1
Technicy chemicy i pokrewni	1
Technicy urządzeń ruchu lotniczego	1
Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1
Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	1
Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	1
Inżynierowie telekomunikacji	1

Konduktorzy i pokrewni	1
Pośrednicy pracy i zatrudnienia	1
Optycy okularowi	1
Pracownicy biur informacji	1
Projektanci i administratorzy baz danych	1
Projektanci aplikacji sieciowych i multimediów	1
Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	1
Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny	1
Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	1
Gońcy, багаżowi i pokrewni	1
Kowale i operatorzy pras kuźniczych	1
Monterzy linii elektrycznych	1
Pomocniczy personel medyczny	1
Rolnicy upraw mieszanych	1
Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	1
Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	1
Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami	1
Pracownicy domowej opieki osobistej	1
Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	1
Strażacy	1

Inaczej prezentuje się sytuacja w przypadku zawodów elementarnych, które zostały wymienione w poniższej tabeli. Według danych osoby te w najmniejszym stopniu są zagrożone długotrwałym bezrobociem. Wysokość wskaźnika w tych przypadkach wynosiła 0.

Tabela 26. Zawody nie zagrożone długotrwałym bezrobociem w 2014 r.

Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
Farmaceuci	0
Ratownicy medyczni	0
Lekarze bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0
Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0
Meteorolodzy	0
Technicy leśnictwa	0
Technicy weterynarii	0
Technicy sieci internetowych	0
Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni	0
Choreografowie i tancerze	0
Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	0
Kierownicy w hotelarstwie	0
Kierownicy do spraw badań i rozwoju	0
Kierownicy w instytucjach edukacyjnych	0
Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	0
Kierownicy w instytucjach opieki społecznej	0
Pielęgniarki specjalistki	0

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2014 rok

Aktorzy cyrkowi i pokrewni	0
Inżynierowie elektronicy	0
Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	0
Kodowacze, korektorzy i pokrewni	0
Podoficerowie sił zbrojnych	0
Żołnierze szeregowi	0
Operatorzy aparatury medycznej	0
Operatorzy wprowadzania danych	0
Operatorzy urządzeń energetycznych	0
Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	0
Specjaliści do spraw public relations	0
Specjaliści diagnostyki laboratoryjnej	0
Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	0
Architekci krajobrazu	0
Organizatorzy konferencji i imprez	0
Programiści aplikacji	0
Prezenterzy radiowi, telewizyjni i pokrewni	0
Pracownicy lombardów i instytucji pożyczkowych	0
Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii	0
Trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi	0
Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	0
Psycholodzy i pokrewni	0
Stewardzi	0
Audiofonolodzy i logopedzi	0
Funkcjonariusze służb specjalnych	0
Muzycy i pokrewni	0
Twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani	0
Dziennikarze	0
Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	0
Marynarze i pokrewni	0
Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	0
Odczytujący liczniki i wybierający monety z automatów	0
Demonstratorzy wyrobów	0
Kierownicy sprzedaży w marketach	0
Hodowcy wyspecjalizowanej produkcji zwierzęcej	0
Monterzy budownictwa wodnego	0
Robotnicy leśni i pokrewni	0
Robotnicy zwalczania szkodników i chwastów	0
Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	0
Robotnicy pomocniczy przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	0
Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór	0
Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	0
Operatorzy urządzeń pakujących, do napełniania butelek i urządzeń znakujących	0
Sprzedawcy uliczni żywności	0
Pracownicy usług domowych	0

Pracownicy świadczący usługi na ulicach	0
Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	0
Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	0
Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	0
Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	0
Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	0

Szansa uzyskania oferty w zawodzie w mieście Częstochowa

Poniżej przedstawiono ranking zawodów według szansy na podjęcie zatrudnienia według kodów czterocyfrowych. Spośród 378 kategorii, żadnej szansy na znalezienie pracy nie mieli poszukujący jej w aż 133 grupach zawodów. Powodem tej sytuacji może być występowanie pewnych specyficznych grup zawodowych, na które zapotrzebowanie pojawia się sporadycznie lub jest ograniczone względami przewidywanych i preferowanych kierunków rozwoju społeczno – gospodarczego. Wśród wszystkich kategorii zawodowych nie odnotowano pełnego zabezpieczenia potrzeb osób poszukujących pracy, oznaczającego pojawienie się chociaż jednej oferty dla każdego bezrobotnego. Poniżej przedstawiono zawody według wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy i zatrudnienia w danym zawodzie. W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono te z zawodów, które dają osobom bezrobotnym największe szanse na znalezienie zatrudnienia. Przygotowany ranking stanowi korelację zawodów posiadanych przez osoby bezrobotne oraz ofert pracy skierowanych do bezrobotnych przedstawicieli danych zawodów. Dużą szansę uzyskania pracy w zawodzie mają osoby bezrobotne posiadające zawody przedstawione poniżej.

Tabela 27. Wskaźnik szansy uzyskania oferty.

Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	0,8611
Pielęgniarki specjalistki	0,6664
Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0,6364
Operatorzy wprowadzania danych	0,5833
Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	0,5833
Technicy sieci internetowych	0,5

Wnioski

Przedstawiony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa w 2014 roku prezentuje szczegółową sytuację na lokalnym rynku pracy oraz zmiany, które wystąpiły w okresie ostatnich kilku lat. W 2014 roku na rynku pracy w mieście Częstochowa zaobserwowano pozytywne zmiany dotyczące struktury i statystyk związanych z rejestrowanym bezrobociem. W 2014 roku nastąpiło zdecydowane zmniejszenie liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec danego roku w porównaniu do lat ubiegłych. Zmniejszył się także napływ osób bezrobotnych w całym 2014 roku przy jednoczesnym wzroście liczby dostępnych ofert pracy. Według danych liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Częstochowie na dzień 31 grudnia 2014 roku liczyła 12 232 zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Częstochowa. Spadek liczby osób bezrobotnych, w porównaniu do 2013 roku w liczbach bezwzględnych wyniósł aż 3 260, co stanowi procentowy spadek na bardzo wysokim poziomie wynoszącym aż 21,0%. W całym 2014 roku, zdecydowanie zmniejszyła się liczba napływu - rejestracji osób bezrobotnych. Według danych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowało się 15 060 bezrobotnych osób zamieszkałych na terenie miasta Częstochowa. W porównaniu do danych z 2013 roku, napływ osób bezrobotnych zmniejszył się aż o 10,9%, w liczbach bezwzględnych o 1 846 osób. Według danych w całym 2014 roku Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie pozyskał 3 707 ofert pracy. W porównaniu do danych z 2013 roku, liczba pozyskanych ofert pracy wzrosła o 398, tj 12,0%. Powyżej przedstawione dane świadczą o pozytywnych zmianach, które dokonały się na lokalnym rynku pracy w całym 2014 roku. Takie dane świadczą o ożywieniu gospodarczym, wzroście popytu na pracę, co w sposób bezpośredni koreluje ze zmniejszeniem liczby osób bezrobotnych i spadkiem stopy bezrobocia w mieście Częstochowa.

Na koniec 2014 roku największą grupę bezrobotnych stanowiły osoby bez zawodu – 1 556, tj. 12,7% ogólnej liczby osób bezrobotnych. Kolejne zawody, które generowały znaczną ilość osób bezrobotnych na koniec 2014 roku to: sprzedawca – 1 089 osób bezrobotnych, ślusarz – 292, robotnik budowlany – 284, sprzątaczką biurową – 179, magazynier - 170, technik prac biurowych – 169, pozostali pracownicy obsługi biurowej oraz szwaczka po 161 osób bezrobotnych.

Najliczniejszą grupę wśród osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy stanowili bezrobotni posiadający zawód sprzedawcy – 518 osób. Odsetek osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy posiadających zawód sprzedawcy, wśród wszystkich osób bezrobotnych w zawodzie sprzedawcy wynosił aż 47,6%. Znaczną liczbę osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy stanowią osoby bez zawodu – 200. Powyżej 100 osób bezrobotnych pozostających w ewidencji PUP w Częstochowie przez okres ponad 12 miesięcy odnotowano także w zawodach – ślusarz, robotnik budowlany, technik prac biurowych oraz sprzątaczką biurową.

Według danych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowało się 15 060 bezrobotnych osób zamieszkałych na terenie miasta Częstochowa, w tym 6 804 kobiet – 45,2% ogółu zarejestrowanych w 2014 roku osób bezrobotnych oraz 8 256 mężczyzn – 54,8% ogółu osób rejestrujących się w 2014 roku.

W całym 2014 roku zarejestrowano 2 330 osób bez zawodu. Wśród osób bez zawodu rejestrujących się w 2014 roku w urzędzie pracy wyraźnie przeważali mężczyźni – 61,5% ogółu rejestrujących się osób bez zawodu. Procentowy udział osób bez zawodu w strukturze napływu kształtował się na wysokim poziomie – 15,5%. Kolejne zawody, które kształtowały strukturę napływu to: sprzedawca – 1 159 osób bezrobotnych, co stanowi 7,7% wszystkich rejestrujących się osób bezrobotnych z punktu widzenia posiadanego zawodu. Kolejne grupy zawodowe reprezentowane przez osoby rejestrujące się w omawianym okresie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie to: ślusarz – 333 osoby bezrobotny, robotnik budowlany – 300, magazynier – 236 oraz pozostali pracownicy obsługi biurowej – 222 zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku w PUP w Częstochowie w tym zawodzie.

W 2014 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie wpłynęła największa liczba ofert pracy w zawodzie sprzedawca. Dla osób bezrobotnych skierowano w tym okresie 220 propozycji pracy w tym zawodzie, co stanowiło 5,9% wszystkich zgłoszonych propozycji zatrudnienia. Ponad 50 ofert pracy skierowanych było w 2014 roku do bezrobotnych osób w takich zawodach jak: technik prac biurowych – 219 ofert pracy, kierowca ciągnika siodłowego – 153 oferty pracy, magazynier – 104, sprzątaczką biurową – 98, technik administracji – 87, pracownik ochrony fizycznej bez licencji – 75, szwaczka – 74, robotnik

gospodarczy – 69, pakowacz – 60, technik handlowiec – 58, asystent do spraw księgowości – 55 oraz ślusarz – 52 propozycje zatrudnienia.

Szczegółowe analizy lokalnego rynku pracy dla miasta Częstochowa wskazują, że zawody, które charakteryzują się największym wskaźnikiem deficytu i zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy wyrażonego liczbą przesłanych ofert pracy to między innymi: kierowca ciągnika siodłowego, technik prac biurowych, technik administracji, organizator obsługi sprzedaży internetowej, dyspozytor transportu samochodowego oraz operator maszyn do obróbki skrawaniem. Są to zawody deficytowe na które występuje duże zapotrzebowanie na rynku pracy, a jednocześnie brakuje osób bezrobotnych w tych zawodach, które mogłyby tą pracę podjąć. Warto także zauważyć, że maksymalny wskaźnik deficytu (brak osób bezrobotnych zawodzie) wystąpił w przypadku oferty pracy kierowanych dla osób posiadających takie elementarne umiejętności zawodowe jak np.: pozostali operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku, pozostali nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego), pozostali filolodzy i tłumacze, operator maszyn tkackich oraz operator urządzeń przemysłu szklarskiego. Większość z wymienionych deficytowych zawodów to zawody, w których można zdobyć uprawnienia za pośrednictwem szkoleń i kursów, które organizowane są przez urzędy pracy. Za pomocą instrumentu aktywizacji zawodowej jakim są odpowiednie szkolenia można zapewnić lokalnemu rynkowi pracy odpowiednio wyszkolonych pracowników w zawodach deficytowych. W związku z powyższym należy podjąć aktywne działania w zakresie organizacji szkoleń indywidualnych w kierunkach zawodów deficytowych, których kwalifikacje można uzyskać w ramach szkoleń i kursów realizowanych przez PUP w Częstochowie.

Wśród zawodów nadwyżkowych, szczególnie niekorzystna wydaje się być sytuacja osób bezrobotnych posiadających zawody: sprzedawca, ślusarz, robotnik budowlany, przedstawiciel handlowy, magazynier, pakowacz, murarz oraz szwaczka. W odniesieniu do tych bezrobotnych należałoby podjąć działania mające na celu przekwalifikowanie, które umożliwiłoby im skuteczniejszą aktywizację zawodową. W wielu przypadkach należałoby także przywrócić strukturze systemu edukacyjnego, aby nie uległo zwiększeniu zjawisko „kształcenia dla bezrobocia”.

Wśród analizowanych zawodów o wysokim wskaźniku nadwyżki, wystąpiły także zawody o specyfice maksymalnej nadwyżki. Oznacza to, że w danym zawodzie nie pojawiła się ani jedna oferta pracy skierowana do osób bezrobotnych. W powyższych zawodach wystąpił brak symetryczności pomiędzy zapotrzebowaniem rynku pracy, a zawodami posiadanymi przez osoby bezrobotne. Największe problemy z zatrudnieniem – brak ofert pracy wystąpił w zawodach: pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji, technik mechanik, elektromonter (elektryk) zakładowy, logistyk, operator maszyn i urządzeń metalurgicznych, technik budownictwa oraz politolog. Warto zwrócić uwagę, że znaczna liczba zawodów nadwyżkowych to zawody objęte kształceniem w systemie szkolnym. Popyt na pracę w zawodach nadwyżkowych w Częstochowie jest wyraźnie ograniczony. Konieczne jest więc podjęcie działań mających na celu weryfikację systemu kształcenia w tych kierunkach.

Spis tabel

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów w mieście Częstochowa na dzień 31.12.2014r.	8
Tabela 2. Osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy według zawodów w mieście Częstochowa na dzień 31.12.2014r.....	10
Tabela 3. Osoby bezrobotne według grup zawodowych w mieście Częstochowa na dzień 31.12.2014 r.....	12
Tabela 4. Długotrwale bezrobotni według grup zawodowych w mieście Częstochowa na dzień 30.12.2014r.....	13
Tabela 5. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w 2014 roku i na koniec 2014 r.....	14
Tabela 6. Struktura bezrobocia rejestrowanego według sekcji PKD w mieście Częstochowa w 2014 .	15
Tabela 7. Struktura napływu bezrobotnych w mieście Częstochowa w 2014 roku.....	17
Tabela 8. Napływ bezrobotnych w 2014 roku. Duże grupy zawodowe.....	18
Tabela 9. Napływ bezrobotnych w 2014 roku. Elementarne grupy zawodowe.....	19
Tabela 10. Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców w 2014 roku.....	20
Tabela 11. Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców w 2014 roku. Duże grupy zawodowe.....	22
Tabela 12. Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców w 2014 roku. Elementarne grupy zawodowe.	23
Tabela 13. Oferty pracy według sekcji PKD w 2014 roku i na koniec 2014 roku.....	23
Tabela 14. Struktura ofert pracy według sekcji PKD w 2014 roku i na koniec 2014 roku.....	24
Tabela 15. Bezrobotni i oferty pracy według sekcji PKD w mieście Częstochowa w 2014 roku.....	25
Tabela 16. Ranking 30 zawodów deficytowych w 2014 r.....	27
Tabela 17. Ranking 10 zawodów o maksymalnym wskaźniku deficytu w 2014 r.....	28
Tabela 18. Elementarne grupy zawodowe o maksymalnym wskaźniku deficytu w 2014 r.....	29
Tabela 19. Ranking 30 zawodów nadwyżkowych w 2014 r.....	30
Tabela 20. Ranking 10 zawodów o maksymalnym wskaźniku nadwyżki w 2014 r.....	31
Tabela 21. Duże grupy zawodowe o maksymalnym i wysokim wskaźniku nadwyżki w 2014 r.....	32
Tabela 22. Elementarne grupy zawodowe o maksymalnym wskaźniku deficytu w 2014 r.....	32
Tabela 23. Zawody zrównoważone w 2014 r.....	36
Tabela 24. Elementarne zawody zrównoważone w 2014 r.....	37
Tabela 25. Zawody generujące długotrwale bezrobocie 2014r.....	38
Tabela 26. Zawody nie zagrożone długotrwałym bezrobociem w 2014 r.....	39
Tabela 27. Wskaźnik szansy uzyskania oferty.....	41